

Бълѣжки за етнографскитѣ карти на Македония.

Френскиятъ ученъ пѣтувачъ *Пукевиль* въ началото на XIX в. прѣвъ дава по-точно и по-ясни свѣдѣния за населението на Македония. Той опрѣдѣля доста правилно въ главни чѣрти етнографската граница между грѣци и българе въ тая страна, опрѣдѣля съ голѣма точностъ границитѣ на арнаутското племе, което много го е интересовало. Освѣтъ това той очертава доста правилно пиндската влашка и сарж-гѣолската турска група.

До обнародванѣто на пукевиловитѣ трудове учениятъ свѣтъ на западъ вѣрваше, че Македония е прѣимуществено грѣцка страна. Наистина, много пѣтувачи и прѣди Пукевила сѣ споменували за българското население на тая областъ, но никой не е могълъ да опрѣдѣли, че то достига на югъ до старата столица на Александра Велики и на сѣверъ до Куманово, както е направилъ френскиятъ пѣтувачъ.

Прѣвъ 1836, 37 и 38 год. другъ ученъ френецъ *Ами Буе* кръстосва на дължъ и на ширъ европейскитѣ владѣния на Турция и прѣвъ 1840 год. обнародва своята книга „La Turquie d'Europe“, която има епохално значение за изучаванѣто на Балканския Полуостровъ изобищо. Ами Буе систематично опрѣдѣля положението, което завзиматъ разнитѣ народности въ Македония. Той потвърждава посочената отъ Пукевила българо-грѣцка граница, опрѣдѣля въ главни чѣрти и етнографскитѣ граници между българитѣ и арнаутитѣ отъ западъ и българитѣ и сѣрбитѣ отъ сѣверъ.

Токо подиръ Ами Буе доажда въ Македония прѣвъ 1839 год. нѣмецътъ *Гризбахъ*, отличенъ естествоизпитателъ и медикъ. Покрай специалната си задача, изучаванѣ флората на страната, Гризбахъ дава пѣдни свѣдѣния и за населението ѝ въ своитѣ пѣтни бълѣжки, обнародвани прѣвъ 1841 год. Той опрѣдѣля по-точно отъ Ами Буе южната българо-грѣцка етнографска граница, опрѣдѣля много по-добрѣ отъ своитѣ прѣходници разширението на арнаутското племе въ македонскитѣ погранични планини. Относително сѣверната българо-сѣрбска граница Гризбахъ говори, че тя по-мѣчно може да се опрѣдѣли, понеже двата съседни народи сѣ близки по езикъ и прѣходѣтъ отъ единъ къмъ другъ е постепенно. При все това той брои за българско население на Скопския Пашалѣкъ, състоещъ тогава отъ казитѣ Скопие, Качаникъ, Тетово, Кичево, Дебъръ, Кюстендилъ, Кратово, Куманово, Паланка, Кочани, Щипъ, Радовицъ, Струмица и Мелникъ, съ албанска примѣсъ въ Дебъръ и въ Шаръ.¹⁾

¹⁾ Griesbach, Reise durch Rumelien und nach Brussa, II. 65 – 68, 233.